

Sygn. akt IV U 89/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania S. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 27 listopada 2014 roku nr (...)

w sprawie S. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. W. emeryturę od dnia 1 września 2014 roku;
2. ustala, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 89/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 17 kwietnia 2015 r.

Decyzją z dnia 27.11.2014 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił S. W. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w art. 184 powołanej ustawy, od wystąpienia których uzależnione jest nabycie prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w art. 184 powołanej ustawy, od wystąpienia których uzależnione jest nabycie prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował na dzień 01.01.1999 r. co najmniej 25- letniego okresu ubezpieczenia, a jedynie 24 lata, 11 miesięcy i 29 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15- letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,

a jedynie 13 lat, 7 miesięcy i 1 dzień takiej pracy, a ponadto przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i nie złożył wniosku o przekazanie zgromadzonych na rachunku w OFE środków na dochody budżetu państwa. Do stażu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w B. od 01.03.1995 r. do 31.12.1998 r., ponieważ według pracodawcy zajmowanego w tym czasie przez ubezpieczonego stanowiska nie można zaliczyć do prac wykonywanych w takim charakterze.

Od decyzji tej odwołał się S. W., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że legitymuje się co najmniej 15- letnim okresem pracy w szczególnych warunkach ponieważ od 01.03.1995 r. do 31.12.1998 r. pracował w takim charakterze w Przedsiębiorstwie (...)
w B. przy obsłudze suwnicy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu podał, że po wydaniu zaskarżonej decyzji ubezpieczony przedłożył dodatkową dokumentację dotyczącą okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 05.12.1969 r. do 23.10.1973 r., co spowodowało wliczeniu mu do ogólnego stażu pracy tego okresu oraz wnioski o przekazanie zgromadzonych środków w OFE na dochodu budżetu państwa. W pozostałym zakresie, powtórzył argumenty z uzasadnienia zaskarżonej decyzji.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący S. W., w dniu (...) osiągnął 60 lat życia.

We wniosku z dnia 01.09.2014 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury. Zaskarżoną decyzją z dnia 27.11.2014 r. (...) Oddział w T. odmówił mu przyznania prawa do tego świadczenia, ponieważ wnioskodawca nie udokumentował na dzień 01.01.1999 r. 25- letniego okresu ubezpieczenia i 15- letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a ponadto przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i nie złożył wniosku o przekazanie zgromadzonych na rachunku w OFE środków na dochody budżetu państwa.

Ostatecznie, na dzień 01.01.1999 r. ubezpieczony udokumentował przed organem rentowym 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Po przedłożeniu wraz z odwołaniem dodatkowej dokumentacji dotyczącej okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 05.12.1969 r. do 23.10.1973 r., organ rentowy doliczył mu do ogólnego stażu pracy w wymiarze 24 lat, 11 miesięcy i 29 dni okresów składkowych i nieskładkowych wskazany wyżej okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, co dało mu 25- letni okres ubezpieczenia. Przed organem rentowym wnioskodawca wykazał też na dzień 01.01.1999 r. staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 13 lat, 7 miesięcy i 1 dnia z tytułu zatrudnienia od 15.11.1975 r. do 23.01.1979 r., od 20.02.1979 r. do 12.10.1982 r. i od 31.05.1984 r. do 28.02.1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku operatora zajmującego się załadunkiem i wyładunkiem przesyłek ciężkich w transporcie. Po wydaniu zaskarżonej decyzji ubezpieczony złożył też wniosek o przekazanie zgromadzonych środków w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

(okoliczności bezsporne)

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

Od 01.03.1995 r. do 31.12.1998 r. odwołujący pracował w Przedsiębiorstwie (...) w B. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku suwnicowego.

dowód:

- zawiadomienie o przyjęciu pracownika z dnia 16.03.1995 r.- akta osobowe,
- umowy o pracę na czas określony z dnia: 01.03.1995 r. i 01.06.1995 r. - akta ZUS,

- umowa o pracę na czas nieokreślony z dnia 01.10.1995 r.- akta osobowe,
- angaż z dnia 09.01.1996 r.- akta osobowe,
- świadectwo pracy z dnia 25.11.2002 r.- k. 27 akt ZUS,
- zeznania odwołującego S. W.- 00:04:29, 00:17:05,

Przedsiębiorstwo (...) w B. miało swoją placówkę w B.. Zajmowało się świadczeniem usług na rzecz kopalni, w zamian za co otrzymywało węgiel. Oddział w B. był składem opałów i materiałów budowlanych. Placówka w B. zajmowała się ich dystrybucją. Handlowała węglem, miałem, koksem, cementem i workowanym wapnem. Oddział w B. miał własną bocznice kolejową. Na bocznicę tej wagony z węglem i innym materiałem wtaczano pod suwnice służące do ich rozładunku. Przy suwnicy zamontowany był linowy czerpak. C. tym operator siedzący w suwnicy nabierał węgiel, koks, czy miał i wyładowywał ten materiał na plac, na przyzmy. Następnie, z przyz za pomocą suwnicy załadowywał go na samochody. Po rozładunku wagonu suwnicą, resztę węgla, koksu i mialu należało wyładować z niego za pomocą łopaty. Na co dzień odwołujący pracował na suwnicy. Bocznicę kolejową wyposażoną była w dwie suwnice. Zdarzało się sporadycznie, że podczas urlopu lub choroby operatora koparki, prace załadunkowe, wyładunkowe i przeładunkowe wykonywał również przy pomocy koparki. Worki z wapnem rozładowywał zaś ręcznie. W ramach dobowego wymiaru godzin, oprócz czynności załadunkowych i wyładunkowych oraz przeładunkowych wnioskodawca nie wykonywał innych prac. Jedynie na początku swojego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie, przez okres 3 miesięcy pracował przy budowie ogrodzenia placu.

dowód:

- zeznania świadka M. S.- 00:13:51-00:23:29,
- zeznania odwołującego S. W.- 00:04:29-00:17:05,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, zeznania świadka i odwołującego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadka M. S. i słuchanego w charakterze strony S. W., którzy wskazali na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia, dotyczące charakteru pracy i rodzaju czynności wykonywanych przez ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)

w B.. Zeznania te zasługiwały na walor pełnej wiarygodności, gdyż były wewnętrznie spójne, logiczne, a także przekonujące w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego.

Z zeznań tych wynika, że w spornym okresie od 01.03.1995 r. do 31.12.1998 r., zajmując stanowisko suwnicowego, wnioskodawca stale i pełnym wymiarze czasu pracy

w Przedsiębiorstwie (...) w B. zajmował się ciężkimi pracami załadunkowymi i wyładunkowymi oraz przeładunkiem materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie.

Sąd nie czynił ustaleń faktycznych w oparciu o zeznania świadka A. K., ponieważ nie pracował on w Przedsiębiorstwie (...) w B., ale

w Przedsiębiorstwie (...), ten zaś okres został zaliczony wnioskodawcy do stażu pracy w szczególnych warunkach przez organ rentowy.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie, czy odwołującemu S. W. przysługuje tzw. wcześniejsza emerytura z zastosowaniem obniżonego wieku emerytalnego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.).

Powołana ustawa w dziale X rozdział 2 zawiera szczególną regulację przejściową, dotyczącą niektórych ubezpieczonych, zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 01.01.1999 r.

W art. 184 ustawy zostało przewidziane prawo do wcześniejszej emerytury dla zamkniętego katalogu ubezpieczonych, urodzonych po dniu 31.12.1948 r., którzy do końca 1998 r. spełnili ustawowo określone wymogi stażowe. Zróżnicowanie warunków przechodzenia na emeryturę ubezpieczonych, o których mowa w art. 184 ustawy w stosunku do innych ubezpieczonych dokonane zostało według kryterium urodzenia, ale także według kryterium posiadania na dzień 01.01.1999 r. wymaganego stażu zawodowego i ubezpieczeniowego.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy, ubezpieczonym, urodzonym po dniu 31.12.1948 r., przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 01.01.1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wymagany w art. 184 ust. 1 pkt. 2 okres składkowy i nieskładkowy przewiduje art. 27 ustawy, w świetle którego okres ten wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Przepisy dotychczasowe w rozumieniu art. 184 powołanej ustawy, to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Z § 1 tego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników, wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. Natomiast § 2 ust. 1 stanowi, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W myśl zaś § 4, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący osiągnął wiek 60 lat, posiadał na dzień 01.01.1999 r. wymagany 25- letni okres ubezpieczenia i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przed organem rentowym nie wykazał jednak na dzień 01.01.1999 r. co najmniej 15- letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,

a jedynie 13 lat, 7 miesięcy i 1 dzień takiej pracy. Do stażu tego ZUS nie doliczył mu okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B. od 01.03.1995 r. do 31.12.1998 r.

Kwestią sporną w sprawie pozostawała więc kwalifikacja pracy ubezpieczonego od 01.03.1995 r. do 31.12.1998 r. w wymienionym wyżej Przedsiębiorstwie.

Za sporny okres pracodawca nie wystawił wprawdzie wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jednak jak podkreśla się w orzecznictwie, świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz zwykle świadectwa pracy nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający takie świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwa traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., które stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej w nim podstawy prawnej. Sąd może więc prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy świadczona przez stronę praca była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia i czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach nr 1 lub 2 do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 24.09.2008 r.,

III AUa 795/08, OSAB 2008/4/60-68; wyrok SA w Katowicach z dnia 04.11.2008 r.,

III AUa 3113/08, LEX nr 552003; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 14.02.2012 r.,

III AUa 1717/11, LEX nr 1129731).

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że w spornym okresie od 01.03.1995 r. do 31.12.1998 r. odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

W sprawie nie było w zasadzie sporne to, jakie stanowisko zajmował ubezpieczony w tym czasie, ale to, jak należy zakwalifikować świadczoną przez niego wówczas pracę.

W piśmie z dnia 01.10.2014 r. skierowanym do ZUS, pracodawca podał bowiem, że okresu zatrudnienia wnioskodawcy na stanowisku suwnicowego od 01.03.1995 r. do 30.04.2002 r. nie można uznać za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (k. 41 akt ZUS).

To, że w spornym okresie wnioskodawca zajmował stanowisko suwnicowego wynika bezspornie z treści świadectwa pracy, a także z treści zgromadzonych w aktach osobowych dokumentów w postaci zawiadomienia o przyjęciu pracownika do pracy, umów o pracę i angażu. Na takie stanowisko wnioskodawcy w spornym okresie wskazała również świadek M. S. i sam odwołujący.

Świadek dokładnie opisała, na czym polegała praca wnioskodawcy na stanowisku suwnicowego, a podane przez nią okoliczności potwierdził odwołujący. Z zeznań świadka i ubezpieczonego wynika, że odwołujący na co dzień zajmował się pracami załadunkowymi i wyładunkowymi oraz przeładunkowymi takich materiałów, jak węgiel, miał, koks, czy wapno. Jako suwnicowy obsługiwał na boczniczy kolejowej należącej do Oddziału suwnice. Czerpakiem suwnicy nabierał węgiel, koks, czy miał i materiał ten wyładowywał na plac, na przyzmy. Następnie, z przyz za pomocą suwnicy załadowywał go na samochody. Po rozładunku wagonu suwnicą, resztę węgla, koksu czy miálu wyładowywał z niego za pomocą łopaty. Zdarzało się, na przykład podczas urlopu lub choroby operatora koparki, że prace załadunkowe, wyładunkowe i przeładunkowe wykonywał on przy pomocy koparki. Poza tym, wykonywał ciężkie prace załadunkowe, wyładunkowe i przeładunkowe worków z wapnem. Prace te wnioskodawca realizował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Obowiązujący obecnie wykaz A, stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie wymienia pracy na stanowisku suwnicowego. W Dziale VIII, zatytułowanym: „W transporcie i łączności”, pod pozycją 1 ustawodawca wskazał na ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie.

Aby rozstrzygnąć, czy do kategorii tej można zaliczyć stanowisko suwnicowego, należało sięgnąć do odpowiedniego zarządzenia resortowego. Wszak zgodnie z utrwalonym orzecnictwem, zarządzeniom resortowym przypisuje się jedynie charakter informacyjny, techniczno- porządkujący, uściślający. Mogą one więc być pomocne przy dokonywaniu wykładni oraz kwalifikacji stanowisk pracy określonych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Nie znaczy to, że wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazie A załącznika do rozporządzenia, uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Jednakże w przypadku, gdy rozporządzenie określa stanowisko pracy w sposób ogólny (np. obsługa urządzeń i narzędzi wibracyjnych lub udarowych), a zarządzenie resortowe uściśla charakter pracy lub urządzenie (nitowanie, szlifowanie szlifierkami pneumatycznymi), to oczywiście nie dochodzi do przekroczenia granic regulacji wskutek ustalenia, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku wskazanym w rozporządzeniu, a stypizowanym w przepisach resortowych (por. np. wyrok SA w Łodzi z dnia 06.02.2013 r., III AUa 769/12, LEX nr 1282786; wyrok SA w Krakowie z dnia 18.09.2012 r., III AUa 144/12, LEX nr 1223237).

W wykazie stanowiącym załącznik do zarządzenia Nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29.06.1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej, w Dziale VIII, zatytułowanym: „W transporcie i łączności”, w części dotyczącej „Transportu”, w punkcie 1 wymieniającym ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie wymieniono w podpunkcie 3 stanowisko maszynisty suwnic. W pozostałych podpunktach wskazano zaś na stanowiska ładowacza (ppkt 1), maszynistę ładowarki jednonaczyniowej (ppkt 2), maszynistę żurawia samojezdnego (ppkt 4), operatora maszyn, urządzeń i sprzętu przeładunkowego (ppkt 5), pomocnika maszynisty, operatora (ppkt 6) oraz robotnika magazynowego, placowego, przeładunkowego, transportowego (ppkt 7).

W wykazie tym uwzględniono zatem w Dziale VIII w punkcie 1 podpunkt 3 stanowisko maszynisty suwnic, jakie odwołujący zajmował w spornym okresie zatrudnienia. Skoro tak, w świetle powołanych wyżej poglądów Sądu Najwyższego uznać należało, że pracę suwnicowego kwalifikować trzeba według Działu VIII punkt 1 wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r.

Przedsiębiorstwo zatrudniające odwołującego miało co prawda charakter budowlany, jednak Oddział w B., gdzie w/w świadczył na co dzień pracę zajmował się dystrybucją węgla, mialu, koksu, cementu i wapna (handlował tymi materiałami). Miał też własną bocznice kolejową, na którą podstawiane były wagony, w których przewożono materiał. Na boczny tej w spornym okresie odwołujący był zaś suwnicowym i pracował przy załadunku, wyładunku i przeładunku.

Wprawdzie, jak ustalił Sąd, w ramach dobowego wymiaru godzin odwołujący zajmował się również pracami załadunkowymi i wyładunkowymi oraz przeładunkowymi przy pomocy koparki i ręcznie, jednak nic nie szkodzi na przeszkodzie, aby i te prace uznać za wymienione w Dziale VIII punkt 1 wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r., gdyż w wykazie, stanowiącym załącznik do zarządzenia resortowego w Dziale VIII w punkcie 1 wskazano na prace ładowacza (podpunkt 1) oraz operatora maszyn, urządzeń i sprzętu przeładunkowego (podpunkt 5).

To, że po rozładunku wagonu suwnicą, resztę węgla, koksu i mialu odwołujący wyładowywał z niego łopata, nie odbiera jego zatrudnieniu charakteru pracy wykonywanej

w szczególnych warunkach. Była to bowiem czynność immanentnie związana z pracami zasadniczymi realizowanymi przy użyciu suwnicy.

Jak zaś wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12.04.2012 r., II UK 233/11 (OSNP 2013/7-8/86), jeśli czynności wykonywane w warunkach nienarazających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny w stosunku do czynności podstawowych kwalifikowanych jako praca w szczególnych warunkach, to nie ma podstaw, aby tej pracy nie zaliczać do okresu uprawniającego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Podobnie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 23.07.2013 r., III AUa 51/13 (LEX nr 1353594), podnosząc, że nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika. Od tej reguły istnieją odstępstwa, na które wskazuje orzecznictwo. Pierwsze z nich dotyczy sytuacji, kiedy inne prace stanowią integralną część (immanentną cechę) większej całości dającej się zakwalifikować pod pozycję załącznika do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Drugie odstępstwo dotyczy przypadków, kiedy czynności wykonywane w warunkach nienarazających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny.

Dokonując takiej kwalifikacji pracy ubezpieczonego w spornym okresie Sąd miał ponadto na uwadze, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. (por. wyroki SN: z dnia 08.06.2011 r., I UK 393/10, LEX nr 950426; z dnia 19.05.2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652; z dnia 01.06.2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638; z dnia 24.03.2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152; z dnia 22.01.2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009/5-6/75; z dnia 06.12.2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283, z dnia 19.09.2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329 i z dnia 14.09.2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008/21-22/325).

W tym miejscu należy zwrócić uwagę również na to, że w spornym okresie odwołujący, jak podał w swoich zeznaniach, pracował w tym samym miejscu co uprzednio i wykonywał tę samą pracę. Wcześniej zaś, co było okolicznością bezsporną w sprawie, świadczył pracę w Przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku operatora zajmującego się załadunkiem i wyładunkiem przesyłek ciężkich w transporcie, który to okres został uznany przez ZUS za pracę w szczególnym charakterze i wliczony w/w do stażu pracy w takim charakterze.

Sporny okres zatem, po odliczeniu z niego 3 miesięcy, kiedy odwołujący pracował przy budowie ogrodzenia, należało doliczyć mu do wykazanego przed organem rentowym stażu pracy w szczególnych warunkach, co powoduje, że ubezpieczony legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem zatrudnienia w takim charakterze.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł, jak w punkcie 1 wyroku.

Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (punkt 2 wyroku). W tej mierze miał na uwadze przepis art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Dopiero bowiem postępowanie sądowe, a w szczególności przeprowadzone w tym postępowaniu dowody z zeznań świadka i odwołującego pozwoliły na ustalenie istotnych, a nie znanych wcześniej organowi rentowemu okoliczności i przesądziły ostatecznie o zasadności wniosku o emeryturę.